

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2020 m. balandžio 9 d.
(OR. en)

7271/20

SOC 205
EMPL 162
ECOFIN 228
EDUC 121

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Ankstesnio dokumento Nr.:	6809/20 + COR 1-3
Dalykas:	Tarybos išvados dėl 2020 m. metinės tvaraus augimo strategijos ir bendros užimtumo ataskaitos (2020 m. balandžio 8 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl 2020 m. metinės tvaraus augimo strategijos ir bendros užimtumo ataskaitos, priimtose 2020 m. balandžio 8 d., taikant rašytinę procedūrą.

Tarybos išvados dėl 2020 m. metinės tvaraus augimo strategijos ir bendros užimtumo ataskaitos

PAŽYMĖDAMA, KAD

1. metinėje tvaraus augimo strategijoje (MTAS) išdėstyti ES ir jos valstybių narių ekonominės, užimtumo ir socialinės politikos prioritetai 2020 m., taip pat pabrėžiama, kad ekonomikos augimas pats savaime nėra tikslas, bet turi tarnauti žmonėms ir planetai. Norint užtikrinti aplinkos, technologinę ir demografinę pertvarką, reikia pereiti prie aplinkai palankaus augimo, sutelkiant novatoriškas skaitmenines ir tvarias technologijas, kad būtų kuriamos kokybiškos darbo vietos ir didinamas našumas teisingai ir įtraukiai pertvarkai užtikrinti. Pertvarkydami savo socialinę rinkos ekonomiką turime užtikrinti, kad Europos gerovės sistemos ir toliau būtų pažangiausios pasaulyje;
2. šie prioritetai atitinka išdėstytuosius Tarybos strateginėje darbotvarkėje ir Komisijos nustatytus prioritetus. Kad būtų skatinama pereiti prie neutralaus poveikio klimatui, teisingos, įtraukios ir konkurencingos ekonomikos ir kartu įgyvendinti Europos socialinių teisių ramsčio principus bei Darnaus vystymosi tikslus (DVT), reikėtų imtis tinkamai subalansuotų politikos veiksmų keturiose srityse: aplinkos, našumo, teisingumo ir makroekonominio stabilumo. Perėjimas prie žaliosios ekonomikos suteikia galimybių kurti naujas darbo vietas ir skatinti didesnę gerovę, tačiau norint spręsti su trumpalaikiais kompromisais ir galimu neigiamu poveikiu susijusius klausimus, taip pat užtikrinti, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje, reikės didelių viešųjų ir privačiųjų investicijų;

3. Europos ekonomika toliau plečiasi, o užimtumo lygis pasiekė rekordiškai aukštą lygį, tačiau reikėtų papildomų pastangų siekiant panaikinti likusius socialinius skirtumus ir nelygybę. Nepaisant prognozuoto ekonomikos sulėtėjimo, tikėtina, kad 2020 m. ES pasiektas užimtumo lygis sudarys 75 %. Skurdo arba socialinės atskirties rizika pastaraisiais metais pastebimai mažėjo, tačiau tikėtina, kad iki 2020 m. padaryta pažanga bus gerokai mažesnė nei sumažėjimas 20 mln. Pajamų nelygybė taip pat tebėra didelė ir per pastarąjį dešimtmetį padidėjo;
4. Europa daro pažangą įgyvendindama Europos socialinių teisių ramstį. Vyksta valstybių narių konvergencija, susijusi su 9 iš 14 prie Ramsčio dokumentų pridedamos socialinių rodiklių suvestinės esminių rodiklių. Norint skatinti teisingumą ir aukštynkryptę konvergenciją, itin svarbu toliau investuoti į įgūdžius, prieinamas, tinkamas ir tvarias socialinės apsaugos sistemas ir kovoti su skurdu ar socialine atskirtimi. Aktyvi darbo rinkos politika turėtų būti gerai susieta su socialine politika ir skatinti aktyviai įsitraukti į darbo rinką ir visuomenės gyvenimą;
5. strategija „Europa 2020“ buvo naudojama kaip ilgalaikis strateginis pagrindas, kuriuo remiantis formuojama politika įgyvendinant Europos semestrą ir Užimtumo gaires. Ši strategija baigiama įgyvendinti, todėl svarbu tinkamai plėtoti jos rezultatus ir integruoti į Europos semestrą Europos socialinių teisių ramsčio principus, taip pat JT darnaus vystymosi tikslų siekius; Europos semestras neturėtų būti pernelyg apsunkintas;

PABRĖŽDAMA, KAD

6. norint užtikrinti plataus užmojo klimato ir aplinkos politikos sėkmę, niekas neturėtų būti paliktas nuošalyje. Šiuo tikslu turėtų būti užtikrinta tinkama parama žmonėms ir regionams, kuriuos gali neigiamai paveikti perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui. Analogiškai, norint pasinaudoti atsirandančiomis galimybėmis bus itin svarbu investuoti į novatoriškas skaitmenines ir tvarias technologijas bei įgūdžius;

7. nors nuolatinis ekonomikos augimas pagerino padėtį darbo rinkoje, darbo užmokesčio augimas tebėra nuosaikus. Nepaisant to, kad 2019 m. daugumoje valstybių narių, kuriose teisės aktais yra nustatytas minimalusis darbo užmokestis, šis minimalusis darbo užmokestis buvo padidintas, dirbančiųjų skurdas ES tebėra didelis. Dirbančiųjų skurto problemai spręsti reikia daugialypio požiūrio, apimančio įvairių sričių politiką. Darbo ne visą darbo laiką ne savo noru lygis keliose valstybėse narėse vis dar aukštas, o populiarėjantis netipinių formų darbas didina darbo rinkos segmentaciją. Tinkamai parengti užimtumo apsaugos teisės aktai turėtų apsaugoti darbuotojus, tačiau kartu nekliudyti jiems keisti darbą ir nesukurti paskatų fiktyviam savarankiškam darbui; Šiuo atžvilgiu labai svarbus socialinių partnerių dalyvavimas;
8. atsižvelgiant į demografinės ir technologinės permainas, ribotus aplinkos išteklius ir geopolitinį netikrumą, ateities klestėjimas labai priklausys nuo didesnio našumo ir inovacijų, kurie gali kompensuoti mažesnį darbingo amžiaus gyventojų skaičių. To neįmanoma pasiekti be didelių investicijų į švietimą, mokymą ir įgūdžius, kurie daro didelę įtaką žmonių įsidarbinimo perspektyvoms. Nepaisant to, per pastarąjį dešimtmetį suaugusiųjų, ypač žemos kvalifikacijos asmenų, dalyvavimas mokymesi padidėjo tik nežymiai, o reikšmingai geresnių rezultatų pavyko pasiekti tik keliose valstybėse narėse. Be to, norint užtikrinti visų dalyvavimą visuomenės gyvenime, tebėra itin svarbu gerinti galimybes dalyvauti kokybiškose mokymo ir švietimo sistemose ir mažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių;

9. lyčių lygybės užtikrinimas tebėra sunkus uždavinys. Daugiau galimybių naudotis prieinamomis ir kokybiškomis ikimokyklinio ugdymo bei priežiūros paslaugomis ir ilgalaikės priežiūros paslaugomis, taip pat tinkama profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros užtikrinimo politika gali padėti visų pirma moterims patekti į darbo rinką ar joje likti, užtikrinant teigiamų rezultatų, be kita ko, vaikų skurdo mažinimo srityje. Konkrečių priemonių, skirtų vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumui mažinti didinant darbo užmokesčio skaidrumą, imamasi tik keliose valstybėse narėse. 15–24 m. amžiaus jaunuolių padėtis darbo rinkoje toliau gerėja, tačiau kai kuriose valstybėse narėse nemaža jų dalis tebėra bedarbiai arba ekonomiškai neaktyvūs. Be to, reikėtų didinti nepakankamai atstovaujamų grupių, įskaitant migrantų kilmės asmenis, romus ir neįgaliuosius, integraciją į darbo rinką. Pagerėjo valstybinių užimtumo tarnybų pajėgumas vykdyti skirtingoms darbo ieškančių asmenų grupėms skirtą tikslinę aktyvią darbo rinkos politiką, tačiau tebėra sunkumų, ypač užtikrinant labiausiai nuo darbo rinkos nutolusių asmenų pasiekimą ir geresnę integraciją bei bendradarbiavimą su socialinėmis ir sveikatos priežiūros tarnybomis;
10. palankios ekonominės sąlygos ir darbo rinkos pokyčiai iš esmės pagerino socialinę padėtį – tai atspindi bendras namų ūkių disponuojamųjų pajamų padidėjimas, didelio materialinio nepritekliaus mažėjimas ir, kiek mažiau, žmonių, gyvenančių namų ūkiuose, kuriuose (beveik) nė vienas narys neturi darbo, dalis. Tačiau tiek bendras skurdo rizikos lygis, tiek dirbančiųjų skurdo lygis išliko iš esmės stabilūs, o kai kuriose šalyse namų ūkių disponuojamosios pajamos dar nepasiekė prieš krizę buvusio lygio. Be to, socialinių pervedimų (išskyrus pensijas) poveikis skurdo mažinimui 2018 m. sumažėjo, o asmenų, gyvenančių namų ūkiuose, kuriuose (beveik) nė vienas narys neturi darbo, skurdo rizika ir jo gilumas toliau didėjo;
11. kai kurios pažeidžiamos grupės, pavyzdžiui, vaikai, neįgalūs asmenys, migrantų kilmės ir romų kilmės asmenys, paprastai susiduria su gerokai didesne skurdo ar socialinės atskirties rizika. Per pastarąjį dešimtmetį išaugo benamystė – kraštutinė skurdo apraiška, o kai kuriose valstybėse narėse nemažos namų ūkių dalies būsto sąlygos yra prastos;

12. darbingo amžiaus gyventojų dalis ES valstybėse narėse jau vidutiniškai mažėja bei turėtų toliau mažėti ir tikėtina, kad senėjimo indeksas gerokai padidės; tai darys spaudimą socialinės apsaugos sistemoms (įskaitant pensijas ir ilgalaikės priežiūros paslaugas). Atsižvelgiant į tai, būtina imtis tinkamų priemonių (pavyzdžiui, skatinti ilgesnį darbingą amžių), kurios padėtų užtikrinti pensijų sistemos tvarumą ir adekvatumą, taip pat spręsti mažėjančios darbo jėgos problemą;
13. tinkamos galimybės visiems naudotis kokybiškomis sveikatos priežiūros paslaugomis, ilgalaikę priežiūrą, sveikatingumo skatinimas ir ligų prevencija, užtikrinami tvariomis sveikatos sistemomis, yra esminiai gerovės elementai ir prisideda prie ekonomikos ir visuomenės. Dėl demografinių pokyčių vis svarbiau investuoti į sveikatos priežiūrą, ilgalaikę priežiūrą ir geresnę darbuotojų sveikatą ir saugą. Siekiant spręsti šiuos ir kitus uždavinius, kartu visapusiškai atsižvelgiant į nacionalinę kompetenciją šioje srityje, būtina toliau modernizuoti sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros sistemas;
14. atsižvelgiant į tai, kad atsiranda naujų darbo formų, socialinės apsaugos sistemos modernizuojamos: kai kurios valstybės narės plečia jų aprėptį ir didina jų adekvatumą. Atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, galimybės naudotis socialine apsauga turėtų būti užtikrinta visiems, nepriklausomai nuo jų užimtumo statuso;
15. tiek tarpvalstybiniu mastu, tiek atskirose valstybėse narėse padidėjo iššūkliai socialinės sanglaudos srityje. Per pastarąjį dešimtmetį valstybėse narėse padidėjo pajamų ir galimybės naudotis pagrindinėmis paslaugomis nelygybė, taip pat nelygybė turimų galimybių požiūriu. Didėja atotrūkis tarp neturtingų ir turtingų Europos regionų. Nors technologiniai pokyčiai ir perėjimas prie žaliosios ekonomikos suteikia naujų galimybių, dėl jų šie skirtumai gali dar labiau padidėti, todėl reikia tinkamų investicijų, taip pat nuolatinių pastangų siekiant aukštynkryptės konvergencijos tarp valstybių narių ir jų viduje;

16. veiksmingas socialinis dialogas tebėra esminis Europos socialinės rinkos ekonomikos elementas, nors dialogo aktyvumas įvairiose valstybėse narėse labai skiriasi. Socialinių partnerių dalyvavimas rengiant reformas gali padėti gerinti jų rengimą bei įgyvendinimą ir galiausiai pasiekti geresnių socialinių ir ekonominių rezultatų. Reikėtų skirti dėmesio tam, kad būtų užtikrintos pakankamos socialinių partnerių galimybės dalyvauti politiniuose debatuose. Pilietinės visuomenės organizacijų įtraukimui taip pat tenka svarbus vaidmuo užtikrinant, kad reformos būtų rengiamos ir įgyvendinamos veiksmingai,

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA

RAGINA VALSTYBES NARES

- savo nacionalinėse reformų programose atsižvelgti į metinės tvaraus augimo strategijos prioritetus ir į bendros užimtumo ataskaitos išvadas;
- intensyvuoti pastangas įgyvendinti Europos socialinių teisių ramsčio principus ir prisidėti prie šiam Ramsčiui įgyvendinti skirto ES veiksmų plano rengimo;
- įgyvendinti 2019 m. konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas ir, kai aktualu, 2019 m. euro zonai skirtas rekomendacijas;
- siekiant konvergencijos, pasinaudoti Socialinių rodiklių suvestine, Užimtumo rodiklių apžvalga ir Socialinės apsaugos rodiklių apžvalga;
- savo nacionalinėse reformų programose pripažinti darnaus vystymosi tikslus, kurie yra aktualūs Europos semestro kontekste;

RAGINA KOMISIJĄ

- prioriteto tvarka parengti laikotarpio po 2020 m. strategiją, į kurią būtų įtraukti aiškūs ir plataus užmojo užimtumo ir socialiniai tikslai, remiantis Europos socialinių teisių ramsčiu ir strategijos „Europa 2020“ rezultatais, atsižvelgiant į 2019 m. bendrą Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto vertinimą, ir į jos rengimo veiklą įtraukti Užimtumo komitetą ir Socialinės apsaugos komitetą;
- užtikrinti, kad vertinant ES ir valstybių narių politiką būtų tinkamai atsižvelgiama į užimtumo ir socialinius klausimus, ypač perėjimo prie žaliosios ekonomikos ir skaitmeninės pertvarkos kontekste;
- bendradarbiauti su Užimtumo komitetu ir Socialinės apsaugos komitetu vykdant būsimą veiklą, kurios tikslas – kurti stipresnę socialinę Europą ir įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį;
- remti Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto pastangas racionalizuoti Europos semestro kontekste naudojamas stebėsenos priemonės, atsižvelgiant į atitinkamus darnaus vystymosi tikslus;
- paskelbti konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, kad liktų pakankamai laiko diskusijoms nacionaliniu ir ES lygmeniu Taryboje ir jos parengiamuosiuose organuose;

RAGINA UŽIMTUMO KOMITETĄ IR SOCIALINĖS APSAUGOS KOMITETĄ

- glaudžiai bendradarbiauti su Komisija rengiant jos būsimas iniciatyvas, kuriomis visų pirma remiamas Europos socialinių teisių ramsčio ir Europos žaliojo kurso įgyvendinimas, ir plėtojant laikotarpio po 2020 m. strategiją, siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgta į poveikį užimtumui ir socialinį poveikį;
- tęsti darbą, susijusį su daugiašale bei temine priežiūra ir lyginamąja analize, taip pat toliau stebėti užimtumo ir socialinę padėtį valstybėse narėse ir pateikti Tarybai objektyvių duomenų Europos semestro proceso diskusijoms;

- racionalizuoti savo stebėsenos priemones, kuriomis valstybėms narėms padedama siekti aukštynkryptės konvergencijos, kartu atsižvelgiant į Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarę iki 2030 m.;
- glaudžiai bendradarbiauti su kitais patariamaisiais komitetais ir darbo grupėmis, visų pirma su Ekonomikos ir finansų komitetais, Ekonominės politikos komitetu, Švietimo komitetu, Vyresniųjų pareigūnų sudėties visuomenės sveikatos darbo grupe ir Europos valstybinių užimtumo tarnybų tinklu, tokiu būdu užtikrinant subalansuotą ekonomikos, užimtumo ir socialinių klausimų svarstymą vykdant Europos semestrą;
- toliau glaudžiai bendradarbiauti su socialiniais partneriais ir pilietine visuomene siekiant propaguoti veiksmingą socialinį ir pilietinį dialogą tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu.
